

ARAŞTIRMA/RESEARCH

HEMŞİRELİK VE ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK SEVME DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Emel DEMİR*

Alınış Tarihi/Received	Kabul Tarihi/Accepted	Yayın Tarihi/Published
13.09.2018	21.01.2020	19.03.2020

Bu makaleye atıfta bulunmak için/To cite this article:

Demir E. Hemşirelik ve çocuk gelişimi öğrencilerinin çocuk sevmeye düzeylerinin değerlendirilmesi ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 2020; 23(1): 17-22. DOI: 10.17049/ataunihem.459595

ÖZ

Amaç: Araştırma hemşirelik ve çocuk gelişimi öğrencilerinin çocuk sevmeye düzeylerinin değerlendirilmesi ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tipte olup, Hatay'daki Mustafa Kemal Üniversitesi'ndeki 2 yükseköğretim bünyesinde 2017'de yapılmıştır. Araştırma örneklemini hemşirelik ve çocuk gelişimi bölümlerinden büyüme ve gelişme dersi alan 199 öğrenci (75 çocuk gelişimi bölümü, 124 hemşirelik bölümü) oluşturmuş, veriler Barnett Çocuk Sevmeye Ölçeği ile toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20.57 ± 2.07 'dir. Öğrencilerin %74.9'u kadın, kardeş sayısı ortalaması 3.55 ± 1.62 'dir. Araştırmada hemşirelik bölümü öğrencilerinin çocuk sevmeye puan ortalaması 82.67 ± 11.33 olarak yüksek bulunmuştur. Çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin çocuk sevmeye puan ortalaması 87.32 ± 6.49 olarak hemşireliğe göre daha yüksek olarak bulunmuştur ($p < 0.05$). Cinsiyete göre çocuk sevmeye puan ortalaması kadınlarda (86.38 ± 6.62) erkeklere (78.58 ± 15.09) oranla daha yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). Çocuk sevmeye düzeyini etkileyen diğer değişkenler yaş, kardeş sayısıdır ($p < 0.05$).

Sonuç: Hemşirelik ve çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin çocuk sevmeye düzeyi yüksektir. Çocuk ile çalışacak mesleklerde çocuk sevmeye düzeyini gösteren başka çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Çocuk gelişimi; çocuk sevmeye; hemşirelik

ABSTRACT

Assessment of The Liking Level of the Nursing and Child Development Department Students and Defining Impact Factors

Aim: The research was conducted to determine the level of liking of children with nursing and child development students and to determine the factors affecting them.

Methods: The study is descriptive type and it was made in two department of Mustafa Kemal University in Hatay in 2017. The sample of research was 199 students who were going to take the lesson of growth as 75 child development students and 124 nursing students. The data were collected by the Barnett Liking of Children Scale.

Results: The average age of the students was 20.57 ± 2.07 . There were 74.9% female students and their siblings' average was 3.55 ± 1.62 . The mean score of liking of children in the nursing students was found to be as high as 82.67 ± 11.33 . The mean score of liking of children in the child development students was 87.32 ± 6.49 , which was higher than the nursing students ($p < 0.05$). The mean score of liking of children as the gender was found to be higher in female than in male (86.38 ± 6.62) ($p < 0.05$). The other variables affecting the level of the liking of children are age and sibling number ($p < 0.05$).

Conclusion: Nursing and child development students have a high level of liking of children. Other studies showing the level of the liking of children may be suggested in occupations that will work with children.

Keywords: Child development; liking of children; nursing

*Sorumlu yazar: Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, (Dr. Öğr. Üyesi), Orcid ID: 0000-0002-4884-8989, E-posta: emeldemir@mku.edu.tr

GİRİŞ

Sevgi insan yaşamının her evresinde, özellikle de çocuklar için doğduğu andan itibaren en gerekli ihtiyaçtır. Çocuk gelişiminin önemli bir adımı olan temel güven duygusunu kazanması ve kişiliğinin doğru bir şekilde gelişmesi için sevgiye ihtiyaç vardır (1-4). Çocukla ilgilenen meslek üyelerinin öncelikli olarak çocuk sevme düzeyinin yüksek olması önemlidir. Çocukları seven kişilerin çocuk hemşiresi, eğitim alanında öğretmenlik, çocuk gelişimi bölümü seçmeye daha yatkın oldukları bilinmektedir (5-7). Çocuklara sevgi ile yaklaşılan ortamlarda çocukların gelişiminin destekleneceği, travmatize olma olasılıklarının azalacağı bildirilmektedir (5,7). Hastalık ve hastaneye yatma durumlarında çocuklara bakım veren hemşirelerden sevgi görmesi bu gelişim ihtiyacını olumlu olarak destekler (4,6). Benzer şekilde eğitimde, sevgi ile eğitilen çocukların başarısı artmaktadır (7).

Araştırmalar, çocuk sevme durumunun medeni durum, çocuk sahibi olma durumu, cinsiyet, yaş, kardeş sayısı gibi değişkenlerden etkilendiğini göstermektedir (5-9). Lisans öğrencilerinin öğrenim hayatı ve yaşa bağlı olarak, evlilik ve çocuk sahibi olma tecrübeleri yetişkinlik dönemlerine kıyasla daha azdır. Özellikle çocuk bakımı ile ilgilenen mesleklerin, çocuk sevme düzeyleri, bağlanma kapasiteleri ve bakım verme yükünün belirlenmesi ile yapılan araştırma verileri önemli alt yapı oluşturmaktadır. Çocuk sağlığı hemşireliği alanındaki uzmanlar öğrencilerinin öğrenim çevrelerini geliştirmenin önemini vurgulamaktadır (10,11). Hemşirelik öğrencileri için okulda aldığı çocuk ile ilgili dersler, çocuk kliniklerinde yapılan klinik uygulamalar çocuk sevme düzeyini etkilemekte, çocuk sevme düzeyini değiştirmektedir (8,9). Çocuğa bakım veren farklı meslek gruplarının çocuk sevme düzeylerinin kıyaslanmasını ait veriler öğrenme çevrelerinin geliştirilmesi için önem arz etmektedir. Çocuk sevme düzeyi ülkemizde sınırlı sayıda araştırma bulunmakta ve araştırmalar pediatri hemşireleri, pediatri de staj yapan hemşirelik öğrencilerine yoğunlaşmaktadır (5,6,12). Eğitim alanında yapılan çocuk düzeyini belirleme çalışmaları ise okul öncesi ve ilkökul öğretmenliği ile sınırlıdır (7,13,14), çocuk gelişimi bölümü öğrencileri ile hemşirelik öğrencileri arasında yapılan çalışmaya rastlanmamıştır. Araştırma bu yönüyle hemşirelik öğrencilerinin çocuk sevme düzeyini karşılaştırmalı olarak gösteren literatüre veri

sunabilir. Çocuklar ile ilgili mesleğe başlayacak çocuk gelişimcilerin ya da sonradan çocuk bakımını seçecek hemşirelerin, çocuk sevme düzeylerinin belirlenmesi hemşirelerin eğitim içeriğine önemli katkılar sağlayabilir.

Araştırmanın amacı hemşirelik ve çocuk gelişimi öğrencilerinin çocuk sevme düzeylerinin değerlendirilmesi ve etkileyen faktörlerin belirlenmesidir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Tipi, Zamanı ve Yeri

Tanımlayıcı tipte olan araştırma, 9-13 Ekim 2017 yılında Mustafa Kemal Üniversitesi'nde, 2 yüksekokul bünyesinde Hatay'da yapılmıştır. Araştırma evrenini hemşirelik ve çocuk gelişimi bölümlerinden büyüme ve gelişme dersi alan (S=275) ve derste bulunan öğrenciler oluşturdu. Araştırmada örnekleme yapılmayıp, derste bulunan ve katılmayı kabul eden 199 öğrenci (75 çocuk gelişimi bölümü, 124 hemşirelik bölümü) ile çalışıldı.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, katılımcıların tanıtıcı özelliklerini (yaş, cinsiyet, kardeş sayısı, medeni durum) belirlemeye yönelik sorular ve çocuk sevme durumunu belirlemeye ilişkin Barnett Çocuk Sevme Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek öğrencilere kendi okullarında yapılmıştır, ölçek uygulama süresi yaklaşık 10-15 dakika olarak uygulanmıştır.

Barnett Çocuk Sevme Ölçeği (BÇSÖ)

BÇSÖ, Barnett ve Sinisi (1990) tarafından geliştirilmiş (15), insanların çocuklara yönelik sevme durumlarını belirleyen bir değerlendirme aracıdır. Ölçek likert tipi (1-7 puan) "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum"a kadar puanlanan, 14 sorudan oluşmaktadır. Ölçekten 14-98 arasında puan alınabilmekte, yüksek puanlar bireylerin çocuk sevme düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir (15). Ölçeğin ülkemizdeki geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını Duyan ve Gelbal (2008) yapmış ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini Cronbach alpha katsayısı 0,92 olarak bulmuştur (16). Bu araştırmada ölçeğin Cronbach alpha katsayısı 0,909 olarak bulmuştur.

Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler bilgisayar ortamında analiz edilmiştir. Tanıtıcı özelliklere ait veriler için tanımlayıcı analiz yöntemi kullanıldı. Verilerin normallik dağılıma uyup uymadığı, normallik testi Kormogorov simirnov testi ile bakıldı

(n>29). Verilerin normal dağılıma uyduğu (p<0.05), ikili değişkenli verilerin analizde parametrik testlerden t-test kullanıldı. Artan-azalan verilerin parametrik korelasyonu, Pearson Korelasyon analiziyle değerlendirildi. Analizlerde anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın, etik kurul izni Mustafa Kemal Üniversitesi'nden (04.10.2017/138) ve katılımcılardan sözlü ve yazılı onam alınmıştır.

Araştırmanın Genellenabilirliği

Araştırmanın sonuçları araştırma grubundaki öğrencilere genellenebilir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Öğrencilerin yaş ortalaması 20.57±2.07'dir. Öğrencilerin %62.3'ü hemşirelik, %37.7'si çocuk gelişimi bölümünde okumaktadır. Öğrencilerin %74.9'u kadın, tamamı bekârdır. Kardeş sayı ortalaması 3.55±1.62'dir. Araştırmada, öğrencilerin %62.3'ünün hemşirelik, %37.7'sinin çocuk gelişimi öğrencisi olduğu saptandı (Tablo 1).

Tablo 1. Tanıtıcı Özelliklerin Dağılımı

		Ortalama	Standart sapma
Yaş		20.57	2.07
Kardeş sayısı		3.55	1.62
		Frekans (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	50	25.1
	Kadın	149	74.9
Bölüm	Çocuk gelişimi	75	37.7
	Hemşirelik	124	62.3
Medeni durum	Evli	-	0
	Bekar	199	100

Öğrencilerin cinsiyet dağılımlarına BÇSÖ puan ortalaması kadınlarda 86.38±6.62 erkeklere oranla daha yüksek bulunmuştur, fark istatistiksel olarak anlamlıdır (p<0.05). Çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin BÇSÖ puan ortalaması 87.32±6.49, hemşirelik bölümü öğrencilerin 82.67±11.33 olarak yüksek bulunmuştur. Puanlar her iki grupta yüksek olmasına rağmen, çocuk gelişimi bölümündeki öğrencilerin puan ortalaması, hemşirelik bölümü öğrencilerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksektir (p<0.05) (Tablo 2). Çocuk sevme düzeyini etkileyen tanıtıcı özellikler yaş, kardeş sayısı, cinsiyet olarak bilinmektedir (5-9,12-14). Bu araştırma sonuçlarına göre kadınların (86.38±6.62) BÇSÖ puan ortalaması erkeklere (78.58±15.09) göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur (p<0.05). Öğrencilerin BÇSÖ madde puan ortalamalarının karşılaştırılmasında kadınlar, 1 madde dışında tüm maddelerde erkeklere oranla yüksek sevme düzeyine sahiptir (p<0.05). Benzer şekilde bazı araştırmalar, kızların erkeklere oranla daha yüksek ortalamaya sahip olduğunu göstermektedir (8,9,13). Türk kültüründe çocuk bakma sorumluluğunun kadında olması, cinsiyete göre çocuk bakımının kadınlara özdeşleştirilmesi, erkek öğrencilerin puanlarındaki düşüşe yol açmış olabilir.

Öğrencilerin çocuk sevme düzeyi ile öğrencilerin yaşları arasında negatif korelasyon vardır (p<0.05) yaş arttıkça çocuk sevme düzeyi azalmaktadır ancak kardeş sayıları arasında korelasyon yoktur (p>0.05) (Tablo 3). Araştırma sonuçlarımıza göre yaş arttıkça çocuk sevme düzeyi azalmaktadır. Bazı araştırmalar yaş ile çocuk sevme düzeyindeki artışın, anlamlı olduğunu göstermekte (13,17), bazıları yaşın çocuk sevmeye etkili olmadığını göstermektedir (5,12). Yaş arttıkça çocuklar ile ilgili deneyimler artabilir fakat çocuk ile beraber olunan ortamlara bağlı olarak çocuk sevme düzeyi değişebilmektedir. Araştırmada kardeş sayı ortalaması 3.55±1.62 olarak bulunmuş ve çocuk sevme düzeyine kardeş sayısının etkili olmadığını bulunmuştur. Bektaş Ayar, Bektaş, Selekoğlu, Akdeniz Kudubeş, Sal Altan (2015) çalışmasında kardeş sayısının çocuk sevme düzeyine etkili olduğunu belirtmiştir (6). Kostak, Semerci, Kocaaslan (2017) bu verilerin aksine kardeş sayısının anlamlı artışa sebep olmadığını bulmuş fakat hemşirelerin sahip oldukları çocuk sayısı arttıkça çocuk sevme puanlarının arttığını belirtmiştir (8). Tural Büyük, Rızalar, Güdek Seferoğlu, Oğuzhan (2014) ise hemşirelerin (5), Ercan (2014) öğretmenlerin çocuk sevme düzeyi ile çocuk sayısı arasında ilişki olmadığını belirtmiştir (18). Literatürden özetle, bireyin evlenmeden önce kardeş sayısının, evlendikten

sonra çocuk sayısının, çocuk ile ilgili görüşlerini etkilediği söylenebilir. deneyimleri arttırdığı ve çocuk sevmeye ilişkin

Tablo 2. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Çocuk Sevme Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

		Çocuk sevme düzeyi		t	p
		Ortalama x	Standart Sapma SS		
Cinsiyet	Erkek	78.58	15.09	-5.047	0.000
	Kadın	86.38	6.62		
Bölüm	Çocuk gelişimi	87.32	6.49	3.23	0.001
	Hemşirelik	82.67	11.33		

Cinsiyet ve bölümlere göre öğrencilerin BÇSÖ madde puan ortalamalarının karşılaştırılması Tablo 4’de gösterilmektedir. Cinsiyetlere göre karşılaştırıldığında, “Çocuklarla konuşmaktan hoşlanmam” maddesi dışındaki tüm maddelerde, kadınların ortalaması erkeklere oranla yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Bölümlere göre karşılaştırıldığında ise “Bir çocuğu tanımaktan mutluluk duyarım”, “Çocuklarla konuşmaktan hoşlanmam”, “Bir

çocuğu gülümsettiğim zaman mutlu olurum”, “Etrafımda çocukların olmasından hoşlanmam”, “Etrafımda çocukların olmasından hoşlanmam”, “Çocukların birbiriyle konuşmalarını dinlemekten hoşlanırım”, “Bir çocuğun gülümsemesi için çaba harcamaktan keyif alırım”, “Çocukları severim” maddeleri çocuk gelişimi bölümünde hemşirelik öğrencilerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 3. Öğrencilerin Yaş ve Kardeş Sayıları İle Çocuk Sevme Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

	BÇSÖ	Yaş	Kardeş
BÇSÖ Pearson korelasyonu	1	-.221**	0.108
Sig. (2-Tailed)		0.002	0.129
Yaş Pearson korelasyonu	-.221**	1	0.101
Sig. (2-Tailed)	0.002		0.154
Kardeş Pearson korelasyonu	0.108	0.101	1
Sig. (2-Tailed)	0.129	0.154	

**Korelasyon 0.01 seviyesinde önemlidir (2-tailed)

BÇSÖ puan ortalamaları değerlendirildiğinde, her iki grupta yüksek olmasına rağmen, çocuk gelişimi bölümündeki öğrencilerin puan ortalaması (87.32 ± 6.49), hemşirelik bölümü öğrencilerine (82.67 ± 11.33) göre daha yüksek bulunmuştur. Bölümlere göre BÇSÖ puan ortalamaları karşılaştırıldığında %50 madde için (7 soru), çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin puan ortalaması hemşirelik bölümü öğrencilerine göre daha yüksektir. Hemşirelerde yapılan çalışmalarda, BÇSÖ puan ortalaması Kostak, Semerci, Kocaaslan (2017) (8) 87.58 ± 14.13 , Erdem, Duyan (2011) (12) 82.07 ± 16.35 , Tural Büyük, Rızalar, Güdek Seferoğlu, Oğuzhan (2014) (5) 84.35 ± 13.29 , Bektaş, Ayar, Bektaş,

Selekoğlu, Akdeniz Kudubeş, Sal Altan (2015) (6) 86.5 ± 13.3 ’tür. Çocuk gelişimi bölümü ile yapılan bir araştırma bulunamamış fakat öğretmenler ile yapılan çalışmalarda BÇSÖ puan ortalaması Uğurlu (2013) (7) 56.60 ± 5.46 , Saltalı ve Erbay (2011) (14) 84.97 ± 11.36 , Yazıcı (2013) (13) 83.28 ± 13.19 ’dur. Bazı meslekler doğrudan çocuklar ile ilgili olup, hemşirelik mesleğinde çocuk sadece ayrı bir uzmanlık dalıdır. Çocuk sevme düzeylerine bakıldığı zaman, özellikle öğretmenlik, çocuk gelişimi gibi doğrudan ilgili bölümlerin BÇSÖ puan ortalaması ile benzer ortalamaların hemşirelik bölümünde de yüksek olarak bulunması olumlu olarak değerlendirilebilir.

Tablo 4. Cinsiyet ve Bölümlere Göre Öğrencilerin Çocuk Sevme Düzeylerinin Madde Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

BÇSÖ Sorular	Cinsiyet (X±SS)		Bölüm (X±SS)	
	Erkek	Kadın	Çocuk gelişimi	Hemşirelik
Çocukları oyun oynarken izlemekten keyif alırım	6.14±1.29	6.61±0.89*	6.64±1.00	6.40±1.04
Bir çocuğu tanımaktan mutluluk duyarım	5.82±1.46	6.48±1.03*	6.57±0.96*	6.15±1.28
Çocuklarla konuşmaktan hoşlanmam	5.56±0.99	5.76±0.92	5.91±0.37*	5.59±1.14
Çocukları kucalamaktan mutluluk duyarım	6.10±1.41	6.56±0.98*	6.61±1.11	6.34±1.11
Bir çocuğu gülümsettiğim zaman mutlu olurum	6.60±1.01	6.89±0.37*	6.99±0.11*	6.72±0.75
Etrafımda çocukların olmasından hoşlanmam	5.24±1.47	5.74±0.52*	5.80±0.49*	5.51±1.04
Çocukları parkta oynarken izlemekten keyif alırım	4.96±1.78	6.00±1.37*	6.00±1.51	5.58±1.55
Çocuklarla birlikteyken zamanın nasıl geçtiğini fark etmem	5.10±1.78	5.77±1.33*	5.77±1.40	5.49±1.52
Çocukların birbiriyle konuşmalarını dinlemekten hoşlanırım	5.54±1.63	6.35±1.02*	6.63±0.85*	5.85±1.36
Çocuklar rahatsızlık vericidir	5.46±1.28	5.83±0.62*	5.87±0.74	5.66±0.90
Bir çocuğun gülümsemesi için çaba harcamaktan keyif alırım	6.02±1.47	6.62±0.71*	6.65±0.76*	6.36±1.09
Onları bir kez tanıdınız mı keyifli bulursunuz	5.14±1.73	5.70±1.46*	5.79±1.54	5.43±1.54
Çocukların bağışması ve etrafta koşturması beni rahatsız eder	4.76±1.73	5.27±0.10*	5.17±1.51	5.12±1.34
Çocukları severim	6.14±1.37	6.81±0.52*	6.92±0.41*	6.47±1.03

* 0.05 seviyesinde önemlidir (2-tailed)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma hemşirelik öğrencilerinin çocuk sevme düzeyini gösteren ve çocuk gelişimi bölümü öğrencileri ile karşılaştırma sağlayarak literatüre yeni bir katkı sağlamaktadır. Hemşirelik bölümü öğrencileri ve çocuk gelişimi bölümündeki öğrencilerin puan ortalaması ölçeğin genel değerlendirmesine göre yüksek bulunmuştur. Çocuk sevme düzeyini etkilediği düşünülen tanıtıcı özelliklerden yaş ve cinsiyetin etkili olduğu fakat kardeş sayısının etkili olmadığı bulunmuştur. Çocuk ile doğrudan ilgili olan çocuk gelişimi öğrencilerinin puanları yüksek bulunmuş, daha sonradan çocuk bakımını seçebilecek hemşireler için puan çocuk gelişimi öğrencilerine kıyasla düşüktür.

Çocuk ile ilgili bölümlerde çocuk sevme düzeyinin belirlenmesi, ders içeriklerinin genişletilmesine ya da çocukla yapılacak uygulamalarda değişiklik yapılmasına rehber olabilir. Bu bağlamda çocuk sevme üzerine etkili olan faktörlerin belirlenmesi, çocuk sevmeyen öğrencilerin eğitimleri süresince çocuklarla daha fazla iç içe olması, sağlanarak çocuk sevme oranlarının yükseltilmeye çalışılması sağlanabilir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Yazar Katkısı: Araştırmanın veri toplama analiz, makale yazımı E.D. tarafından yapılmıştır.

KAYNAKLAR

1. Hockenberry MJ, Wilson D. Wong's Nursing Care of Infants and Children. America: Elsevier Mosby Company; 2009.
2. Bee H, Boyd D. Çocuk Gelişim Psikolojisi. İstanbul: Kaknüs yayınları; 2009.
3. Paktuna Keskin S. Çocuklarla Doğru İletişim. İstanbul: Boyut yayınları; 2012.
4. Ekşi A. Ben Hasta Değilim. Çocuk Sağlığı ve Hastalıklarının Psikososyal Yönü. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi; 2011.
5. Tural Büyük E, Rızalar S, Güdek Seferoğlu E, Oğuzhan H. Çocuk ve Erişkin Kliniklerinde Çalışan Hemşirelerin Çocuk Sevme ve Çocuk Yetiştirme Tutumlarının İncelenmesi. The Journal of Pediatric Research. 2014;1(3):130-7.
6. Bektaş M, Ayar D, Bektaş İ, Selekoğlu Y, Akdeniz Kudubeş A, Sal Altan S. Hemşirelik Öğrencilerinin Çocuk Sevme Durumlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. The Journal of Pediatric Research. 2015; 2(1):37-41.
7. Uğurlu CT. Öğretmenlerin İletişim Becerisi ve Empatik Eğilim Davranışlarının Çocuk Sevme Düzeyleri Üzerine Etkisi. Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi. 2015;3(2):51-61.
8. Kostak MA, Semerci R, Kocaaslan EN. Hemşirelerin Çocuk Sevme Düzeyleri ve Çocuk Yetiştirme Tutumları. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2017; 6(4):146-55.
9. Kostak MA. Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Çocuk Sevme Durumları, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Çocuk Sevme Durumlarına Etkisi ve Etkileyen Faktörler. Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi. 2013;2(2)50-6.
10. Ideas B. Medical memoir: A Tool to Teach Empathy to Nursing Students. Nurse Education Today. 2015;35:1-3.
11. Broussard L, Myers R, Lemoine J. Preparing Pediatric Nurses: The Role of Simulation-Based Learning. Issues in Comprehensive Pediatric Nursing. 2009;32(1):4-15.
12. Erdem Y, Duyan V. A Determination of the Factors That Affect the Level of Pediatric Nurses' Liking of Children. Turkish Journal of Medical Sciences. 2011; 41(2):295-305.
13. Yazıcı Z. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çocuk Sevme Eğilimlerinin İncelenmesi. Mediterranean Journal of Humanities. 2013;3(2):279-86.
14. Saltalı DN, Erbay F. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Konuşma, Dinleme ve Empati Becerilerinin Çocuk Sevme Davranışı Açısından İncelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. 2011; 14(1):159-74.
15. Barnett MA, Sinisi CS. The Initial Validation of a Liking of Children Scale. Journal of Personality Assessment. 1990; 55(1-2):161-7.
16. Duyan V, Gelbal S. Barnett Çocuk Sevme Ölçeğini Türkçeye Uyarlama Çalışması. Eğitim ve Bilim. 2008; 33(148):40-8.
17. Gelbal S, Duyan V. İlköğretim Öğretmenlerinin Çocuk Sevme Durumlarına Etki Eden Değişkenlerin İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2010; 38(1):127-37.
18. Ercan R. Öğretmenlerde Çocuk Sevgisi. Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic. 2014; 9(8):435-44.